

[Forside \(/\)](#) / [Natur \(/natur/\)](#) /

[Marknaturindekset analyserer ejendommens værdi som levested for vilde planter, insekter og dyr](#)

[\(/natur/marknaturindekset-analyserer-ejendommens-vaerdi-som-levested-for-vilde-planter-insekter-og-dyr/\)](#)

Udgivet 08.09.2026

Marknaturindekset analyserer ejendommens værdi som levested for vilde planter, insekter og dyr

Marknaturindekset er et videnskabeligt baseret indeks for landbrugslandskabets potentiale for biodiversitet. Værktøjet er målrettet landbrugsejendomme.

Af Karen Munk Nielsen

Marknaturindekset måler og beskriver de tilstande, som skaber levesteder og føde for insekter, fugle og andre vilde dyr på din ejendom. Med kortlægningen af bedriftens marknatur i hånden kan man pege på indsatser, der effektivt kan forbedre forholdene. Hvis indsatserne også implementeres, kan Marknaturindekset efterfølgende måle den ændrede tilstand og dokumentere forbedringen.

Det er informationer og dokumentation, der kan have værdi for aftagere af dine landbrugsprodukter, kreditgivere og andre forretningspartnere.

Intensiv landbrugsdrift presser arter ud

Agerhønen er et eksempel på en art, der gennem årtusinder har tilpasset sig livet på markerne, hvor jorden bearbejdes om foråret, og afgrøden høstes i sensommeren. Man kalder den en indikatorart. Hvis den trives, er der mange andre arter, som også vil trives.

Desværre har de seneste 50-60 års intensivering af landbrugsdriften presset agerhønen og andre agerlandsarter. Den danske agerhønebestand var i 1960 typisk 1-2 par pr. 10 hektar. I 2026 er der typisk 1-2 par pr. 100 hektar, og mange landbrugsarealer har helt mistet agerhønen som ynglefugl, fordi dens krav til levesteder ikke længere bliver opfyldt.

Sådan virker Marknaturindekset

Marknaturindekset kan vise, om agerhønen og andre agerlandsarters krav til føde og levesteder kan opfyldes på dine marker og landskabet omkring dem. Analysen tager udgangspunkt i markdata og kort over beskyttet natur, arealer med høj naturværdi, skov, lavbundsarealer og bebyggelse. Værktøjet kobler disse data sammen på henholdsvis marker i omdrift, permanent græs samt hegn, markskel, grøfter og andre faste landskabselementer.

Tre forhold er vigtige:

- *Arealernes fordeling i procent*, dvs. forholdet mellem arealer i omdrift, permanent græs og faste landskabselementer .

- *Arealernes rumlige fordeling*, dvs. markstørrelse og form. Mindre marker, mange markkanter og korte afstande mellem forskellige levesteder kan gøre det lettere for dyr og planter at bevæge og sprede sig i landskabet.
- *Arealernes kvalitet*, dvs. deres fysiske tilstand og drift. Sædskifte og jordbearbejdning har betydning på omdriftsarealer. For græsarealer og faste landskabselementer kan græsning, blomstrende planter, gamle/døde træer og fugtige områder have betydning.

Foto: Linda M. Handrup

Småbiotopernes tilstand og kvalitet har betydning for, hvor højt de scorer på værdiskalaen i Marknaturindekset..

Marknaturindeks bygger bro mellem forskning og praktik

Marknaturindekset er udviklet af Innovationscenter for Økologisk Landbrug i samarbejde med Aarhus Universitet som et værktøj, der kan hjælpe landmænd, virksomheder og myndigheder med at imødekomme nationale mål og EUs krav om at forbedre biodiversiteten og dokumentere det. EUs naturgenopretningsforordning peger bl.a. på landskabselementer med stor diversitet som en indikator for biodiversitet.

Marknaturindekset gør det ikke kun tydeligt, hvilke faktorer der har betydning for biodiversiteten på dit landbrug, og hvor de største potentialer ligger, men kan også dokumentere dine indsatser over tid, så de kan anerkendes og/eller honoreres.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug tilbyder kortlægning og analyser af landbrugsbedrífers biodiversitetspotentiale med brug af Marknaturindeks. Værktøjet videreudvikles fortsat i takt med ny forskning, nye data og kommende behov for dokumentation.

Mere om Marknaturindeks

Øget biodiversitet – løsninger fra screening til handling (/vi-tilbyder/oeget-biodiversitet-fra-screening-til-handling/) (Innovationscenter for Økologisk Landbrugs tilbud)

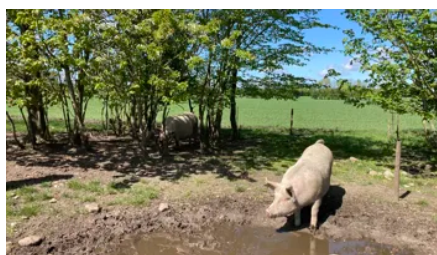
Artikel: Friland A/S får overblik over naturgrundlaget hos griseproducenter (/natur/friland-faar-overblik-over-naturgrundlaget-hos-griseproducenter-med-landsdaekkende-projekt/)

Video: Fælles sprog for biodiversitet motiverer til handling (https://www.youtube.com/watch?v=AjoJV03r_Nc&list=PLncGFGU-ff2OhtBPBud1ScziwNgoz8Fke6index=2) (Youtube)

Artikel: Dansk Naturindikator og Marknaturindeks har forskellige anvendelsesområder (/natur/vaerktoejerne-dansk-naturindikator-og-marknaturindeks-har-forskellige-anvendelsesomraader/)

Fonden for **økologisk landbrug**

Måske er du også interesseret i

02.09.2026

Friland får overblik over naturgrundlaget hos griseproducenter med landsdækkende projekt

Sammen med Innovationscenter for Økologisk Landbrug giver...

15.04.2026

Case: Indsatser for mere biodiversitet gavner agerlandets arter

Peder Nielsen er økologisk mælkeproducent ved Lemvig og afprøver forskellige meto...

28.05.2025

EU forenkler krav til ESG-rapportering

Landbrugssektoren skal ikke have særskilte krav til ESG-rapporteringen, men...

08.04.2026

Agernæs Øko har fokus på biodiversiteten.

Et BiodiversitetsLøft er et rådgivningstilbud til økologiske landmænd, der gerne vil...

08.09.2026

Værktøjerne Dansk Naturindikator og Marknaturindeks har forskellige anvendelsesområder

Dansk Naturindikator (DNI) og Marknaturindekset kan bruges på både økologiske og...

17.02.2026

Mikrobiel diversitet i jorden stiger, når vi tilfører kompost

Det mikrobielle samfund i dyrkningsjorden har en række helt afgørende funktioner i...

13.01.2026

Podcast - Skovlandbrug med grise

Podcasten giver bud på, hvordan træer i økologiske grisefolde kan gavne...

18.12.2025

Styrket grøn profil – dokumentér værdien af din indsats

Den grønne omstilling giver nye muligheder for landmænd, der arbejder målrettet med klima...

07.01.2026

Videoer om indsatser for biodiversitet

Se tre videoer om indsatser for biodiversitet og bliv klogere på, om dine indsatser for at...

24.02.2025

Udnyt dine udtagne markarealer bedst muligt

Landbrugsstøtteordningernes bestemmelser om udtagning kan gavne både din produkti...

07.03.2025

Græsningslaug - Guide til dig der er dyreholder

Er du dyreholder, og overvejer du at lade dine dyr indgå i et græsningslaug? Så har vi...

18.02.2025

Græsningspraksis, der fremmer biodiversitet
Hvis græsningen af naturarealer har biodiversitet som vigtigste formål, skal...

Tilmeld dig vores ugentlige nyhedsbrev

Kontakt

Laura Attrup Bille

Konsulent

+45 24 63 47 10

laab@icoel.dk

Julie Marie Søby

Konsulent

+45 23 27 25 61

juso@icoel.dk

Bent Rasmussen

Specialkonsulent

+45 61 43 51 29

beor@icoel.dk